

Konspekt lekcji wychowawczej "Savoir-vivre. Uczymy się dobrych manier"

„...Grzeczność jest dawaniem na to bacności, aby nasze rozmowy i uczynki sprawiały przyjemność drugim i nam samym. Nie jest ona cnotą, lecz z wielu cnót wypływa, a niekiedy jest jej uzupełnieniem...” GAULTIER

Cele: po przeprowadzeniu zajęć uczeń powinien:

- rozumieć pojęcie savoir-vivre,
- mieć świadomość jakie sfery bycia człowieka reguluje savoir-vivre,
- wiedzieć co składa się na dobre wychowanie,
- potrafi określić niezbędne zasady zachowania się w szkole,
- jest świadomy znaczenia przyjętych norm postępowania,
- rozwijać w sobie i swoim życiu przymioty dobrze wychowanego człowieka.

Formy pracy:

- praca zespołowa
- praca w małych grupach
- praca indywidualna

Metody pracy:

- mini wykład
- elementy dyskusji
- scenki rodzajowe
- burza mózgów
- metody aktywizujące - metaplan

Środki dydaktyczne:

- kartki z zadaniami dla grupy
- Słownik języka polskiego
- Arkusz szarego papieru, mazaki

Przebieg zajęć:

I. Część wstępna

1. Czynności organizacyjne.
2. Przedstawienie tematu lekcji.

II. Część główna

1. Wyjaśnienie nazwy zapożyczonej z języka francuskiego savoir – „wiedzieć”, vivre – istnieć”, co oznacza kwestie związane z tym, co należy wiedzieć, aby istnieć.
2. Prowadzący dzieli uczniów na grupy, które będą się zastanawiały nad tym jak wygląda przestrzeganie zasad kultury w określonych miejscach.
3. Każda grupa przedstawia przykłady zachowań się ludzi w różnych sytuacjach, ocenia zachowania, komentuje, przedstawia swoje odczucia. Klasa zgłasza uwagi.
4. Nauczyciel zadaje pytania:
 - a) Czym zatem jest dobre wychowanie?
 - b) W jakich miejscach obowiązują zasady dobrego zachowania?
 - c) Czemu służy znajomość savoir-vivru i jakie korzyści wynikają ze znajomości jego zasad?
 - d) Jak są oceniani i postrzegani ludzie dobrze wychowani i ci, co nie respektują tych zasad?
5. Klasa otrzymuje kolejne zadanie: Jak wygląda przestrzeganie zasad kultury w naszej klasie i szkole? Oceń stan faktyczny, stan oczekiwania i przyczyny złego postępowania. Do pracy uczniowie otrzymują metaplan i

„garść przyjacielskich rad”, jak należy zachowywać się w szkole.

6. Wnioski: Podczas analizy wniosków uczniowie wybierają po jednym, najbardziej realnym do realizacji. Następnie każdy z uczniów zastanawia się co on mógłby zrobić, aby poprawić poziom kultury w szkole.

III. Część końcowa

1. W podsumowaniu uczniowie dokonują wspólnej refleksji.
2. Ewaluacja.
3. Zakończenie zajęć.

Bibliografia:

J. Gumowska, ABC dobrego zachowania, Warszawa 1959.

K. Hojnacka, Kodeks towarzyski, Łódź 1990.

Załącznik 1 (scenki rodzajowe)

Grupa 1: Przedstawianie się. Dwie dziewczyny rozmawiają i podchodzi do nich znajomy chłopak jednej z koleżanek. Koleżanka rozpoczyna z nim rozmowę pomijając przedstawienie sobie nieznajomych.

Oceń zachowanie tej trójki, wskaż jak powinno wyglądać poprawnie to spotkanie.

Grupa 2: Chłopak z dziewczyną wchodzi do sklepu, z którego wychodzi kobieta. Chłopak przepuścił kobietę, wszedł do sklepu, a następnie dziewczyna.

Oceń zachowanie.

Grupa 3: Para wchodzi do kawiarni. Mężczyzna przepuszcza w drzwiach swą partnerkę, a następnie idzie przed nią i wybiera stolik. Oceń i skomentuj.

Grupa 4: Scenka w autobusie. Chłopiec wchodzi pierwszy do autobusu, a za nim jego koleżanka. Z autobusu również wychodzi pierwszy. Oceń i skomentuj.

Grupa 5: W restauracji przy stoliku siedzi mieszana grupa. Podchodzi do nich para, która na powitanie podaje rękę wszystkim obecnym. Siedzący mężczyźni wstają przy podawaniu ręki, zaś kobiety nie. Oceń zachowanie.

Grupa 6: Mężczyzna wchodzi do samochodu, a następnie będąc już wewnątrz auta otwiera jej drzwi. Oceń zachowanie chłopca.

Załącznik 2

Garść przyjacielskich rad, jak należy zachowywać się w następujących stosunkach panujących w szkole:

* uczeń-uczeń

ZAKAZY

- nie rozmawiamy z nikim na ucho w gronie mniejszym niż siedem osób,
- w szkole nie romansujemy; pozostawiając sprawy etyki na boku, pomyślmy o naszych kolegach i koleżankach- może to być dla nich krępujące,
- nie używamy wulgarnych słów,
- nigdy nie opowiadamy więcej niż dwa dowcipy,
- przy rozmowie przesadnie nie gestykulujemy, ani nie wzruszamy ramionami,
- nie pokazujemy palcem i wyśmiewamy innych osób,

- w towarzystwie nie plujemy na podłogę,

NAKAZY

- jeśli znajdujemy się w grupie mówimy do wszystkich, a nie tylko do jednej, wybranej osoby,
- musimy umieć uważnie słuchać- nie przerywamy i słuchamy tak, aby osoba mówiąca odnosiła wrażenie, że jest się zainteresowany jej wypowiedziami,
- w czasie rozmowy nie odwracamy się plecami do rozmówców,
- powinniśmy pamiętać o grzecznościowych zwrotach: proszę, dziękuję, przepraszam;
- nie powinniśmy witać się codziennie z kolegami przez podanie ręki,
- kobieta witając się z mężczyzną podaje pierwsza rękę,
- traktujemy wszystkich jednakowo, bez względu na ubiór, klasę społeczną, wiarę;
- pierwszeństwo mają osoby wychodzące ze szkoły, niezależnie od płci,
- mężczyźni przepuszczają kobiety w drzwiach, jeśli ich zachowanie nie spowoduje niepotrzebnego tłoku,

* uczeń-nauczyciel

- nie komentujemy na głos lekcji,
- nie żujemy gumy na lekcjach ani nie spożywamy żadnych posiłków,
- nie rozmawiamy przez telefon komórkowy w czasie trwania lekcji,
- nie trzaskamy drzwiami wchodząc i wychodząc z klasy- jest to czynność agresywna i obraźliwa,
- nie powinniśmy spóźniać się na lekcje, a jeśli nam się to zdarzy przepraszamy i podajemy powód,
- w czasie lekcji nie ziewamy ani nie bawimy się podręcznym przedmiotem,
- nieelegancko jest także ślinić palec przy kartkowaniu, "trzaskać stawami" lub przytykać palcami,
- zanim przemówimy nie pociągamy nosem i nie odchrząkujemy się,
- nie dozwolone jest siedzenie na brzegu krzesła i bujanie się na jego tylnych nogach,
- zupełnie niedopuszczalne jest okłamywanie nauczyciela. Kłamiąc, poniżamy własną godność i tracimy ich zaufanie,
- nie spoglądamy na zegarek w czasie lekcji,
- niekulturalnie jest w czasie rozmowy z nauczycielem trzymać ręce w kieszeni,
- nie zatrzymujemy nauczyciela na ulicy i nie wszczynamy z nim rozmowy, choćby nasza sprawa była nadzwyczaj ważna,
- nie nadużywamy zwrotu "panie profesorze", gdyż może to być odebrane jako przejaw lizusostwa,
- wykonujemy solidnie nasze obowiązki, np. jako dyżurni,
- pilnujemy umówionych terminów składania prac pisemnych,
- ubieramy się stosownie do sytuacji,
- widząc nauczyciela w szkole kłaniamy mu się tylko raz. Natomiast, jeżeli tego samego dnia spotkamy go poza terenem szkoły wystarczy tylko miło się uśmiechnąć,
- przy gwałtownym kaszlu w klasie podnosimy do ust chusteczkę lub ewentualnie przysłaniamy usta ręką,
- staramy się, jeśli to możliwe przepuszczać nauczyciela w drzwiach,
- z kolei jeśli spotkamy wykładowcę w tramwaju lub autobusie z ukłonem ustępujemy mu miejsca,
- jeśli nauczycielowi rozsypią się notatki na podłogę, uczniowie powinni szybko i cicho je pozbiierać,
- w czasie lekcji zachowujemy absolutną ciszę,

* nauczyciel-uczeń

- nauczyciel nie powinien przesadnie gestykulować gdyż to rozprasza słuchających go uczniów,
- zbyt często nie spoglądamy na zegarek, chociaż czasem jest to nawet wskazane,
- nauczyciel nie powinien wymagać od uczniów tego, czego sam nie przestrzega np. rozmowy przez telefon kom., jedzenia i picia;
- nie należy wywyższać niektórych uczniów, a innych gnębić,
- nauczyciele nie powinni wyśmiewać się z innych uczniów, ani im ubliżać,
- kulturalny nauczyciel wita się ze swoimi uczniami pierwszy,
- młodzi nauczyciele powinni zwracać się do uczniów przez "ty",

- powinni ubierać się stosownie do sytuacji,
- ważne jest bycie słownym, cierpliwym, tolerancyjnym a w szczególności sprawiedliwym,
- nauczyciel powinien wszystkich traktować jednakowo,
- w obowiązku nauczyciela leży przygotować klasę jak najsolidniej do egzaminów, matury;
- należy być wyrozumiałym.